

پروش قرآنی:

ایست، ولایت

نوشت:

بخت السادات مرتضوی

سرشناسه	: مرتضوی، بهجت‌السادات، ۱۳۳۳-
عنوان و نام پدیدآور	: پژوهش قرآنی: اهل بیت، ولایت/نوشته بهجت‌السادات مرتضوی.
مشخصات نشر	: تهران: آوای دانش گستر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: [۸۷] ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س م.
شابک	: 978-600-6976-80-8
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا	
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۸۷]؛ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	: قرآن -- بررسی و شناخت
موضوع	: خاندان نبوت در قرآن
موضوع	: Muhammad, Prophet, d. 632 -- Family in the Koran
موضوع	: Qur'an -- Surveys
موضوع	: ولایت -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: Sainthood -- Qur'anic teaching*
موضوع	: زنان -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: Women -- *Qur'anic teaching
رده‌بندی	: ۱۳۹۶ پ ۴ م ۶۵/۳ BP
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۱.۵۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۳۰۴۸

آدرس سایت: www.avayee.ir

انتشارات آوای دانش گستر

عنوان کتاب:	اهل بیت، ولایت
پدیدآورنده:	بهجت‌السادات مرتضوی
نوبت و سال چاپ:	اول / ۱۳۹۶
ناشر:	آوای دانش گستر
مدیر اجرایی و ناظر چاپ:	مجتبی سوری
حروفچینی و صفحه‌آرایی:	منصوره جانان
لیتوگرافی، چاپ و صحافی:	انتشارات آوای دانش گستر
شمارگان:	۲۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۹۷۶-۸۰-۸
بهاء:	۱۰۰۰۰ تومان

آدرس: تهران: خ انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، بین خ ۱۲ فروردین
و فخر رازی، ساختمان ظروفچی، طبقه دوم، واحد ۵

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۱۳	مقام زن در قرآن کریم
۱۹	اهل بیت
۲۳	مباهله
۳۵	ولایت
۵۵	ولایت تکوینی و ولایت تشریعی
۶۵	ولایت ائمه معصومین
۷۵	نهی از دوستی با دشمنان خدا
۸۱	ولایت فقیه
۸۷	منابع و مأخذ

مقام زن در جهان‌بینی اسلامی

بیانات استاد شهید مرتضی مطهری

از کتاب نظام حقوق زن در اسلام

قرآن تنها مجموعه قوانین نیست، محتویات قرآن صرفاً یک سلسله مقررات و قوانین خشک بدون تفسیر نیست. در قرآن هم قانون است و هم تاریخ و هم موعظه و هم تفسیر خفیه و هم هزاران مطلب دیگر. قرآن همان‌طوری که در مواردی به بیان قانون دستورالعمل معین می‌کند در جای دیگر وجود و هستی را تفسیر می‌کند، و از خلقت زمین و آسمان و گیاه و حیوان و انسان و راز موت‌ها و حیات‌ها، عزت‌ها و ذلت‌ها، ترقی‌ها و انحطاط‌ها، ثروت‌ها و فقرها را بیان می‌کند.

قرآن کتاب فلسفه نیست، اما نظر خود را درباره جهان و انسان

و اجتماع که سه موضوع اساسی فلسفه است به طور قاطع بیان کرده است، قرآن به پیروان خود تنها قانون تعلیم نمی‌دهد و صرفاً به موعظه و پند و اندرز نمی‌پردازد، بلکه با تفسیر خلقت به پیروان خود عزت تفکر و جهان‌بینی مخصوص می‌دهد. زیربنای مقررات اسلامی دربار امر و اجتماع از قبیل مالکیت، حکومت، حقوق خانوادگی غیر از اینها تفسیری است که از خلقت و اشیاء می‌کند. از جمله مسائل که در قرآن کریم تفسیر شده موضوع خلقت زن و مرد است، قرآن در این زمینه سکوت نکرده و به یاوه‌گویان مجال نداده است. اسلام پیشاپیش نظر خود را درباره زن بیان کرده است.

اگر بخواهیم ببینیم نظر قرآن درباره خلقت زن و مرد چیست لازم است به مسئله سرشت زن و مرد که در اسلام مذہبی نیز مطرح است، توجه کنیم. قرآن نیز در این موضوع سکوت نکرده است. باید ببینیم قرآن زن و مرد را یک سرشتی می‌داند یا دو سرشتی؟ یعنی آیا زن و مرد دارای یک طینت و سرشت می‌باشند و یا دارای دو طینت و سرشت. قرآن با کمال صراحت در آیات متعددی می‌فرماید که زنان را از جنس مردان و از سرشتی نظیر سرشت مردان آفریده‌ایم. جفت آن پدر را از جنس خود او قرار

دادیم (سوره نساء، آیه ۱). درباره همه آدمیان می‌گوید خداوند از جنس خود شما برای شما همسر آفرید (سوره نساء، سوره آل عمران و سوره روم).

یکی دیگر از نظریات تحقیرآمیزی که در گذشته وجود داشته است و در ادبیات جهان آثار نامطلوبی به جا گذاشته است، این است که زن ستمگر، گناه است، از وجود زن شر و وسوسه برمی‌خیزد.

آدم اول که فریب شیطان را خورد و از بهشت سعادت بیرون رانده شد از طریق زن بود. شیطان حوا را فریب و حوا آدم را فریب داد. قرآن کریم داستان بهشت آدم را مطرح کرده ولی هرگز نگفته که شیطان یا مار حوا را فریفت. حوا آدم را، قرآن نه حوا را به عنوان مسئول اصلی معرفی می‌کند و نه او را از حساب خارج می‌کند، قرآن می‌گوید به آدم گفتیم خودت و همسرت در بهشت سکنی گزینید و از میوه‌های آن بخورید. قرآن آن‌ها را پای وسوسه شیطان را به میان می‌کشد ضمیرها را به شکل «تثنیه» می‌آورد، می‌گوید «فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ» شیطان آن دو را وسوسه کرد. «كَذَّبَا هُمَا بِغُرُورٍ» شیطان آن دو را به فریب راهنمایی کرد، «وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا مِنَ النَّاصِحِينَ» یعنی شیطان در برابر هر دو سوگند یاد کرد که جز خیر آن‌ها را نمی‌خواهد. به این ترتیب قرآن با یک فکر رائج

آن عصر و زمان که هنوز هم در گوشه و کنار جهان بقایایی دارد سخت به مبارزه پرداخت و جنس زن را از این اتهام که عنصر و هوسه و گناه است، مبرا کرد.

یکی دیگر از نظریات تحقیرآمیزی که نسبت به زن وجود داشته است بر ناحیه استعدادهای معنوی زن است. می‌گفتند زن به بهشت نرسد و در مقامات معنوی و الهی را نمی‌تواند طی کند، زن نمی‌تواند به مقام رب الهی آن‌طور که مردان می‌رسند، برسد. قرآن در آیات فراوانی تصریح کرده است که پاداش اخروی و قرب الهی به جنسیت مربوط نیست، به ایمان و عمل مربوط است. خواه از طرف زن باشد یا از طرف مرد. قرآن در کنار هر مرد بزرگ و قدیسی از یک زن بزرگ و قدیسه یاد می‌کند. از همسران آدم و ابراهیم و از مادران موسی و عیسی، در نهایت تبلیل یاد کرده است.

اگر همسران نوح و لوط را به عنوان زنانی ناشایست ذکر می‌کند، از زن فرعون نیز به عنوان زن بزرگی که گرفتار مرد پلیدی بوده است غفلت نکرده است. گویی قرآن خواسته است در داستان‌های خود توازن را حفظ کند و قهرمانان داستان‌ها را منحصر به مردان ننماید.

قرآن درباره مادر موسی می گوید: ما به مادر موسی وحی فرستادیم که کودک را شیر بدهد و هنگامی که بر جان او بیمناک شدی او را به دریا بیافکن و نگران نباش که ما او را به سوی تو باز پس خواهیم گردانید.

قرآن درباره مریم (سلام الله علیها) مادر عیسی می گوید کار او به آنجا کشیده شده بود که در محراب عبادت همواره ملائکه با او سخن می گفتند و شنود می کردند، از غیب برای او روزی می رسید. کارش از محاظ معنوی آنقدر بالا گرفته بود که پیغمبر زمانش را به حیرت فرو برده و او را پشت سر گذاشته بود، زکریا در مقابل مریم (سلام الله علیها) ماتموت ماند.

در تاریخ خود اسلام زنان فدیه و بلیقدر فراوانند. کمتر مردی است به پای خدیجه (سلام الله علیها) برسد و هیچ مردی جز پیغمبر و حضرت علی (علیه السلام) به پای حضرت زهرا (سلام الله علیها) نمی رسد. حضرت زهرا (سلام الله علیها) بر فرزندان خود که امامند و بر پیغمبران غیر از خاتم الانبیاء برتری دارد.